

Kulturhistorisk rapport

Udgravning ved Larsgård, Ajstrup.

J.nr. ÅHM 6677

Udgravning august 2016

Rapport udfærdiget af: museumsinspektør Niels Haue

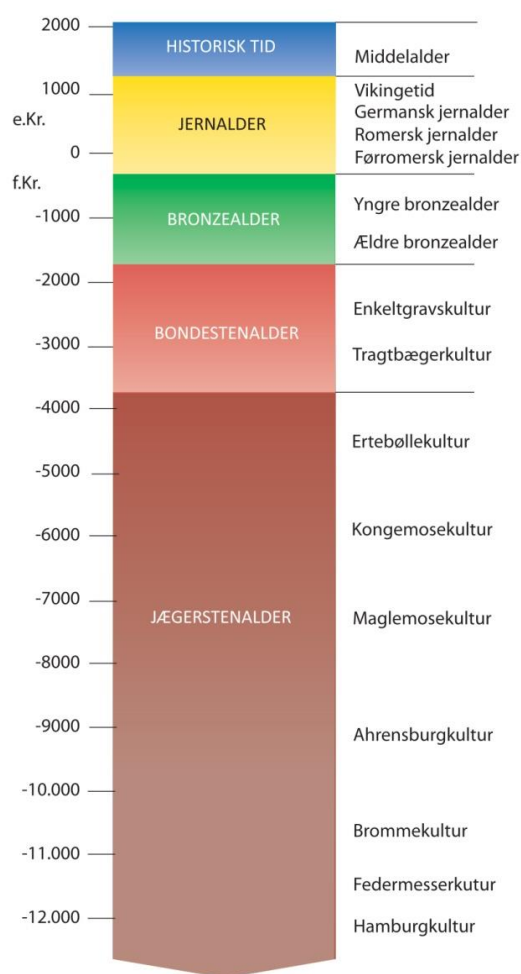
Telefon: 99 31 74 00

E-mail:

historiskmuseum@aalborg.dk

Indholdsfortegnelse

Indledning.....	1
Undersøgelsens baggrund	2
Lokalområdet i oldtiden	2
Undersøgelsens resultater	3
Sammenfatning og perspektivering	3
Udgravningsdata.....	4

Indledning

I forbindelse med forundersøgelse af 3,5 km langt elkabeltracé fremkom en brønd fra førromersk jernalder. Med undtagelse af brønden var strækningen fundtom, og tracéet blev frigivet til anlægsarbejde uden yderligere undersøgelser.

Undersøgelsens baggrund

Tracéets placering nær områder med kendte oldtidsminder, herunder jernaldermarker (120601-24 og 26), og Ajstrup kirke mm. sandsynliggjorde fund af skjulte fortidsminder i tracéets forløb, og en arkæologisk forundersøgelse planlagdes udført i samme arbejdsgang som kabelnedlæggelsen af hensyn til markarbejdet på de berørte marker.

Ganske tidligt i forundersøgelsesforløbet fandtes en tørvedækket brønd fra førromersk jernalder, der krævede yderligere undersøgelser. Udgravningen var af begrænset omfang og kun den vestligste del af brønden blev undersøgt.

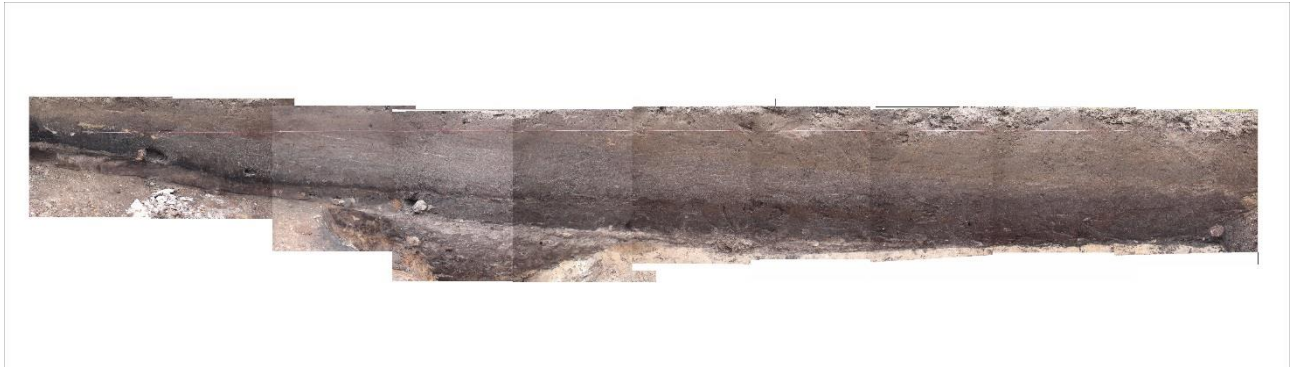
Figur 1 Tracéets placering og fundstedet for jernalderbrønden. Baggrundskort: O1-kort fra 1812, hvorpå en branddam eller lignende er angivet.

Lokalområdet i oldtiden

Fundstedet er placeret nær Ajstrup Kirke og gårde kendt fra historiske kilder og kort. Jernalderbrønden er placeret tæt ved Larsgård der nævnes første gang i 1553. På historiske kort fra 1812 er gården flankeret af en dam, placeret op til fundstedet for jernalderbrønden. Området har således en lang, stedbunden tradition som brønd eller vandhul.

Undersøgelsens resultater

Ved udgravningen fremkom en nedgravet jernalderbrønd, hvor et større område af oldtidsmuld og evt. en naturlig sænkning er blevet afgravet. Centralt er anlagt et brøndhul med en diameter på ca. 5 m. Kun de vestlige 85 cm af dette brøndhul blev berørt af traceet. Der er sandsynligvis tale om en afgravet sliske fra syd ned til et brøndhul. Ingen klovspor kunne erkendes i undergrunden, og anlægget tolkes på denne baggrund som en drikkevandsbrønd i nærheden af en jernalderboplads. Nærheden understreges tillige af fremkomsten af flere jernalderskår. Brønden er minimum 140 cm dyb målt fra den nuværende overflade.

Sammenfatning og perspektivering

Med fremkomsten af en jernalderbrønd nær Ajstrup Kirke må områdets kulturhistoriske rødder rykkes noget længere tilbage. Brønden vidner om en nærliggende bebyggelse, der desværre ikke gav sig til kende i den begrænsede tracébredde. Ved fremtidige anlægsarbejder i området, må det formodes, at såvel middelalderbebyggelse samt bopladsspor fra jernalderen dukker op.

Brønden er af en type, der kendes i tilknytning til flere jernalderbopladser, bl.a. Skørbæk Hede og Østerbølle i Himmerland samt Øksenhede i Vendsyssel.

Udgravningsdata

Larsgård, Ajstrup

- Nordjyllands Historiske Museum jnr. 6677
- Fund & Fortidsminder: 120601 sb 60
- Kulturstyrelsen jnr. 16/02701
- Bygherre: Nord Energi Net A/S
- Undersøgt areal: 40 m²
- Deltagere i udgravningen:
 - Museumsinspektør Niels Haue
 - Arkæolog Marie Vang Posselt
- Dokumentationsmateriale (fund, fotos, opmålinger m.v.) opbevares på Aalborg Historiske Museum, Vang Mark 25, 9380 Vestbjerg

